

Daha iyi, daha yaşanabilir bir dünya için;

Bir Hastane Acil Servisi Tasarım Önerisi

Bugün Marsa yerleşmeye karar verdik ve orada yeni bir dünya kuracağız. Yanımıza çağlar boyunca yazılmış olan bütün kitapları mı, yoksa dünyadaki bütün paraları mı almamız anlamlı olur ? Bu anlamda aklımızı ve işlerimizi hangisine göre düzenlemeliyiz ? Uygarlık nedir ? Ne işe yarar ? Nereden geliyor ? Nereye gitmeli ?

İnsan, ellerini kullanma becerisi, konuşma, toplumsallaşma ile, bilginin kuşaklar boyunca birikim, ve aktarımı sayesinde doğal gerçekliğine yabancılaşmıştır.(Işık 2016) Ya da en iyimser bakış açısı ile doğal gerçekliğinden uzak bir hayat kurgusuna varmıştır. Bilim ve teknolojiadaki ilerlemeyi kendine amaç edinen insan, teknolojiyi araç olmaktan çıkarmış, doğal gerçekliği içinde, daha rahat ve güzel bir yaşam tasarımı amacından kopmuş, yaşadığı gezegeni belki de yaşanılmaz hale getirebilecek bir sürece girmiştir. Bugün artık başka gezegenlerde hayat kurma noktasına gelen insanın bireysel ve sosyal hayatı, teknolojinin amaç olduğu bir kurguya bürünmüş ve insan, tüm barınma, geçinme, ve eğitim şekillerini bu amaca göre düzenlemeye başlamıştır.

“Günümüzde, ülkelerin gelişmişlik düzeyi, kişi başına düşen elektrik enerjisi tüketimi ile ölçülmektedir.” (Karakoç 2011) Birlikte yaşamak, güçbirliği yapmak için kurulan “şehir”ler, bir yerleşme biçiminin yanısıra; bir toplum biçimi, kendine özgü kültürü ve yaşam tarzı olmuştur. (Korkut & Kiper 2016)

Şehirler, gerçekçi felsefedeki değişmez gerçekler (devinmeden var olan “şey”ler) olarak ele alındığında, şehirlerde yaşanan hayat, çağdaş bilimin konu edindiği “devinimli fenomenler (görüngüler)” olarak incelenmeye ve yeniliğe açık olur. Şehirler, tarihsel süreçte, ne amaçla kurulduğu ve gelişimi incelenirse, bugünün gerçekleri olup, gerçekçi felsefedeki, değiştirelemeyen, ancak eklemelerle ilerletilebilen “olgu” olmaktan kurtarılabilir ve şehirlerdeki hayat “dayanışma” amaçlı, daha yaşanabilir bir hayat devinimine (kurgusuna) kavuşturulabilir, bunun ötesinde büsbütün yepyeni bir hayat olanağı sunan, yeni şehirler inşa etmek mümkün olabilir.

Tarihsel sürece baktığımız zaman, önceleri *“M.Ö. 3500 civarında, “dayanışma” amacıyla insanlar; bugün “şehirler” dediğimiz bir şey geliştirdiler. Mezopotamya, Hindistan, Mısır ve Çin.”*

Daha sonra *“M.Ö. 1500’lerde, deve gibi hayvanların yardımı ile ticarete yaşanan ilerlemeler ile hiçbir şey üretmeyen ticaret şehirleri kurulmaya başlandı.”*

(Ching, Jarzombek, Prakash 2017)

Ticaret amaçlı odaklaşma (şehirleşme) rekabet kültürü yarattı;

Bu rekabet kültürü, zaman içerisinde sosyal sınıfların doğmasına sebep oldu. Önceleri, bu ticari şehirlerin ve seçilmiş yöneticilerinin, emek üzerine kurmaya çalıştığı egemenlik, zaman içerisinde, biri birlerine ve ticaret yollarına hakim olma çabasına, sonuçta bugün, evrensel ticari rekabete dönüştü. Günümüzde, dünyanın belli başlı ülkelerindeki güçlü, eğitilmiş, çalışma ve sağlık koşulları iyileştirilmiş emek güçlü ve ihtiyaç fazlası üretimine pazar arayışına girmiş, reklam ve pazarlama yolu ile, dünyanın birçok şehirlerindeki hayatı tektipleştirme, kullanım eşyasından, mimari ölçeğe kadar aynılaştırma çabasına girişmiştir (küreselleşme). Bütün dünyada aynı ürünleri, eskimeden, yenisi ile değiştirmek bir yaşam tarzına dönüşmüştür. “Tüketim toplumu” (Bilgin 2011)

Emeğin dayanışması amacıyla icat edilen şehir, en sonunda, endüstri devrimi ile, bu rekabete hizmet üreten “makina” (Le Corbusier 1923), şehirlerde yaşayan insanın hayatı bu makinanın hizmetçiliğine (üretici ve tüketici olarak) dönüştü.

Bu anlamda insan kendi hayatından ve dünyadan kopmuş, nerede yaşadığı belli olmayan, köksüz bir hayata sürüklenmiştir. Modernist düşünce, tüm dünyada tek bir ortak çözüm üretme fikrinde başarısızlığa uğradığı halde, Sanayi Devrimi ile teknolojiyi amaç haline getiren, geçmişten bir miras söylem olarak, “insanlığın bir kurtulma hayali”ne uygunluğu, geçerliliğini sürdürmekte, internet, yapay zeka, eşyaların interneti ve artırılmış gerçeklik teknolojileri bu hayali beslemeye devam etmektedir. Makinalaşan şehirlerde, makinalaşan konut ve makinalaşan işyerinin, makina parçası haline gelmiş insan, yaşamak için bir tatil kavramı ve zamanı yaratmış, gerçek olmayan ihtiyaçlar belirleyip bu ihtiyaçlar doğrultusunda bir “tatil” endüstrisi bile yaratmıştır. Bu tatil kültürü ile tüketim toplumunu güçlendirmektedir. Bugün şehirlerde, “bir gün yaşamak” hayali ile insanlar “çalışmakta”, tatillerde ve emekliliklerinde ise gerçek olmayan ihtiyaçlarına yönelen tüketim toplumu olarak modernist hayallere hizmet etmeye devam etmektedir. Bu gidişata 1900’lü yılların başlarında da dikkat çekilmişse de, zararlı sonuçları ile karşılaşmadan bir dönüşümün olamayacağı öngörülmüştür.

Bugün sadece para kazanmak için değil, herkesin kendisini geliştirmesi için çalışması mümkün olabilir. İş, kendini geliştirmenin bir fırsatı, bir yolu olarak görülebilir. Hayat boyu öğrenme. İş yeri bir okul gibi olabilir. Amaç insan olmalı. O zaman para tekrar araç olabilir ve yapılan iş, insanların her anını en iyi şekilde değerlendirmeye çalıştıkları bir süreç olabilir. Bir gün yaşamak için çalışan değil, çalıştıkları zamanı bile yaşayan insanlar olunabilir.

Doktorların zihinsel gelişimlerinin yanında fiziksel zindelik için yoga, fitnes, spor salonları. Sauna ve duş imkanı. Uygun görüldüğü takdirde aynı ek bölümden bir adet daha tüm diğer sağlık çalışanları için de kurulabilir.

Polikliniklere bağlantı koridoru

Giriş Hasta Kabul

Ölçeksiz Plan ve İşleyiş Şeması

Hasta Bakım Alanları

Refakatçi ve Hasta Yakınları Ağırhlama

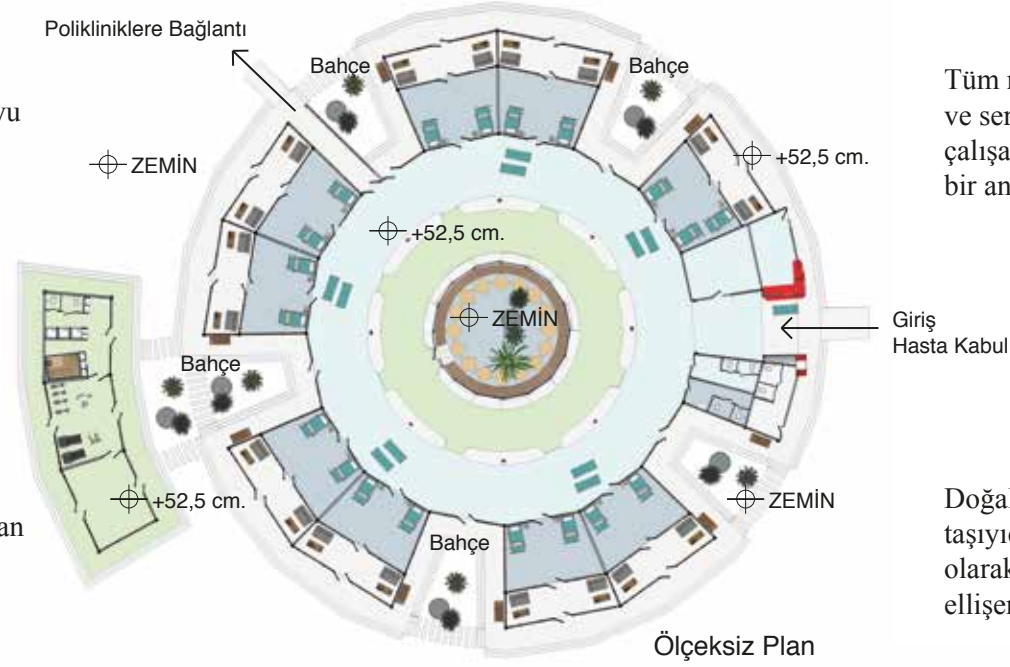
Doktor, Hemşire ve Sağlık Çalışanları

Doktorlara Ayrılmış Alanlar

Çözüm önerisi olarak hazırlanan tasarımda kuzey-güney yönlenmesi belirtilmemiştir. Çatı ve pencerler dolaylı olarak gün ışığından gün boyu yararlanmak için tasarlanmışsa da, güneş hiçbir yerden doğrudan iç mekana ulaşamamaktadır.

Geniş yeşil alan üniversite bahçesinde konumlanan Acil Servis, iki basamakla çıkılan bir subasman üzerinde tek katlı olarak düşünüldü.

Tüm mekanlar, hem hastaların, hem hasta yakınları ve serviste görevli olan doktor ve hastane çalışanlarının adeta doğa içinde bulundukları bir anlayışla bahçelerle iç içe tasarlandı.

Doğal malzeme olan lamine edilmiş ahşap taşıyıcıların yüklendiği çatılar, aralarında, dolaylı olarak gün ışığından yararlanmak için yaklaşık ellişer santimlik yükseklik farkları ile tasarlandı.

Perspektif

Perspektif

Perspektif

Giriş çok uzak mesafelerden kolayca görülebilmesi için yüksek, kırmızı renkli bir A harfi ile belirginleştirildi. Refakatçi ve hasta yakınlarının hastalarını görevlilere teslim edecekleri hasta kabul bölgesinde ayrıca dışarıdan ulaşılabilen bir tuvalet düşünüldü. Bu noktada hastalarını görevlilere temsil edecek olan refakatçiler, dış koridorlar aracılığıyla yine hastalarını bir camın arkasından takip edebilecekleri ve aynı zamanda rahatça dinlenebilecekleri gerek iç gerek dış mekanlara ulaşabilirler.

Hasta kabul bankosu tüm işleyişe hakim olunabilecek bir noktada ferah bir ana işleyiş koridorunda düşünüldü. Hemen hemen tüm sağlık çalışanları ve doktorlar bu ana işleyiş koridorunda birbirlerinin göz mesafesindeler. Ayrıca bu ortam iç bahçe ile birlikte yeşillik ve ağaçlarla dolu bahçede bulunuyormuş duygusu uyandırabilmesi için göz hizasında tamamen cam duvarlarla çevrili. Yoğun çalışma temposu içerisinde küçük bir bakış ile rahatlamak mümkün olabilir. Doğal malzeme ile tasarlanan ahşap taşıyıcılar geniş, ferah ve rahat bir ortam duygusu yaratmak için düşünüldü. Çalışma bankoları, uygun bulunursa, doğal malzeme olan mermerden üretilebilir.

Dolaşımı ve işleyişi kolaylaştırmak, hastaların dolaşımı ile doktor ve hastane çalışanlarının dolaşımlarının birbirlerine karışmasını engel olabilmek için geniş bir koridor ve yine yeteri kadar geniş ve rahat bir çalışma ortamı sunan iç mekan, çalışma bankoları ile biri birlerinden ayrılıyor. Sonuçta camlarla birbirlerinden bağımsız kullanılabilen mekanlarda tüm refakatçi, hasta, doktor ve hastane çalışanları birbirlerini görebiliyorlar. Kimse kimsenin sesinden ve gürültüsünden rahatsız olmadan çalışabilir ve dinlenebilir.

Yaz için ayrı, kış için ayrı iki manolya ağacı, mekandakileri hem çiçeklerinin güzelliğiyle, hem de kokusu ile rahatlatabilecek. Sıkılan, iş yoğunluğundan yorulan doktorlarımız ve sağlık çalışanlarımız yorulmadan ve fazla mesafe katetmeden iç bahçede kısa bir nefes alma molası verebilir, stres atabilirler. Raporlarını, yazılarını, kitaplarını okuyabilirler. Dinlenebilirler.

Küçük bir havuzda balıklar olabilir ve hem belki de bakarsınız kuşlar da gelebilir.

Refakatçiler ve hasta yakınları göz mesafesinde takibe aldıkları hastalarının iyileşmesini beklerken, kendileri için hazırlanmış iç ve dış mekanlarda rahatça dinlenebilir, stres atabilirler. Bu esnada doktor ve hastane çalışanlarının işlerine karışmaları mümkün olmaz.

Kendilerini, sağlıklı bir birey olabilmenin en temel koşulları olan zihinsel olarak sürekli geliştirmeyi ve ilerletmeyi mecburen benimsemiş ve bu bağlamda iş hayatı bir yaşam şekline dönüşmüş olan doktorlarımızın fiziksel olarak da zinde kalabilmelerine imkan verecek olan bir mekan. Evlerine dönmeden önce günün yorgunluğunu atabilecekleri, yoga, fitnes, ve spor yapabilecekleri, yine manolya ağaçları ve yeşillikler içinde, hijyen ve rahat bir ortam.

Doktorların hijyen anlayışında sürekli temizliği ve bakımı yapılacak bir sauna ve duş imkanı. Aynı ek binadan bir adet daha, uygun bulunduğu takdirde, ayrıca tüm diğer sağlık çalışanlarının kullanımı için de servise eklenebilir.

Bu sunumda ölçeksiz, teknik detaylara fazlaca değinilmeyen, fikir anlamında çizimler yapılmıştır. Ayrıca ek olarak, su arıtma sistemleri, çöp ve geri dönüşümlerden enerji kazanım sistemleri, yağmur suyunu sulama için biriktirme gibi gerekli bir çok detay, fikir üzerinde detaylı çalışma yapılırken ele alınmalı, böyle bir proje, günümüzün çevre kirliliği, karbon ayak izi, ve enerji konularında, artık gereklilik haline gelmiş, sürdürülebilirlik detaylarından mahrum bırakılmamalıdır. Bu mekanların kendi kendilerine yeterliliği ve atıklarının kendi içinde yeniden değerlendirilmesi yanında bina inşasında kullanılacak malzeme konusunda mutlaka yerel imkanlardan yararlanılması da, mekanın üretimindeki karbon salınımı ve diğer çevresel konulara hakimiyet açısından önemli husustur.

Ayrıca yine bu sunumda, Mimarlık ve Tasarım eğitimi ile ilgili “Akıntıya Rağmen Mimarlık, Modernizm Sonrası için bir Eğitim Fikri” başlıklı bir araştırmadan yararlanılmıştır. Detaylı araştırma metni, internet üzerinde; <https://metu.academia.edu/OguzCoskun> adresinden ulaşılabilir.

Bu sunumda yararlanılan ve yine araştırma metninde de bulacağınız kaynaklar:

- TÜRKİYE’DE ANTROPOLOJİK BİLGİNİN YETERSİZLİĞİ SORUNU VE ÖĞRETMENLER- Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Yayınları
(folklor/edebiyat, cilt:22, sayı:87, 2016/3)- S. Yetkin Işık

- ENERJİ ANALİZİ - T.C. ANADOLU ÜNİVERSİTESİ YAYINI NO: 2486 AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ YAYINI NO: 1457 - 2011-
Prof. Dr. Hikmet Karakoç, Dr. Nimet Karakoç

- 4. ULUSLARARASI KENTSEL ve ÇEVRESEL SORUNLAR ve POLİTİKALAR KONGRESİ BİLDİRİSİ - Korkut & Kiper 2016

- A Global History of Architecture - Francis D.K. CHING, Mark JARZOMBEC, Vikramaditya PRAKASH - Third Edition, John Wiley & Sons. 2017

- Eşya ve İnsan - Gündoğan Yayınları - Prof. Dr. Nuri BİLGİN - 2011

- Mimarlık Öğretisi - Arketon Yayınları - Bruno TAUT - 1938

- “Geçmişe Göre Daha Çok Ortak Yönümüz Var” - Amin MAALOUF - 14 Temmuz 2020 - Yunus Emre Enstitüsü Amin Maalouf Söyleşisi

Kaynaklara internetten ulaşılabilir.

Saygılarımla,
Oğuz Coşkun
Endüstri Ürünleri Tasarımcısı - ODTÜ
0 531 276 47 74
www.ouzcokun.com
ouzcokun@gmail.com